

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/139/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222204089
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2023:1222204089.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Hanou Posluchovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: O. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. XX, N., zastúpenej: Mgr. Erika Sojková, advokátka, so sídlom Rybníčná 40, Bratislava, a otca: F. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXA, N., prechodne bytom R. XX, N., t.č. ÚVV a ÚVTOS Ž.Í., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd schvaľuje rodičovskú dohodu v nasledovnom znení:

Maloleté dieťa: O. V. G., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleťu zastupovať, matka je oprávnená a povinná aj spravovať majetok maloletej.

Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletej: O. V. G., nar. XX.X.XXXX, výživným vo výške 180,-€ mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 10.8.2022.

Zročné výživné nevzniklo.

Styk otca s maloletou sa neupravuje.

II. Týmto sa zrušuje neodkladné opatrenie Okresného súdu Bratislava II č.k. 11P/143/2022-33 zo dňa 24.8.2022.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 10.08.2022 sa matka domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zveril maloleťu do jej osobnej starostlivosti s tým, že maloleťu bude aj zastupovať a spravovať jej majetok. Vyživovaciu povinnosť otca k maloletej navrhovala určiť vo výške 300,- € mesačne. Styk otca s maloletou navrhovala neupraviť. Spolu s návrhom vo veci samej sa domáhala aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré bolo vylúčené na samostatné konanie (vedené pod sp. zn. 11P/143/2022).

2. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 11P/143/2022-33 zo dňa 24.8.2022, právoplatným dňa 21.9.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol otec zaviazaný predbežne platiť výživné na maloleťu v sume 100,- eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

3. Matka svoj návrh vo veci samej odôvodnila tým, že rodičia boli partnermi, nikdy však nežili v spoločnej domácnosti. Z ich vzťahu sa dňa XX.X.XXXX narodila maloletá. Začiatkom roka 2022 sa rodičia maloletej rozišli z dôvodu, že otec sústavne viedol neusporiadaný, nedospelý život. Maloletá od počiatku žije v spoločnej domácnosti s matkou v byte jej rodičov na R. ulici XX v N.. Otec nikdy zvlášť neprejavoval o maloleť záujem, len občas - cca dva až trikrát do mesiaca - s ňou aj s matkou zašiel na prechádzku. Matka styku otca s maloletou nikdy nebránila a nemieni brániť. Otec až do minulého mesiaca prispieval matke na maloleť výživným, avšak vždy sa jednalo o rôzne čiastky v rozmedzí od 50 eur až do 250 eur mesačne. Posledný mesiac otec matke na maloleť žiadnym výživným neprispel. Matka vyčíslila pravidelné výdavky na maloleť v sume 438,40 eur mesačne, a to : bývanie - 78,40 eur (pomerná časť z 392 eur / 5 osôb), strava - 120 eur, oblečenie a obuv - 80 eur, hygiena, drogéria a kozmetika - 80 eur, lieky, vitamíny - 30 eur, výdavky na voľnočasové aktivity vrátane cestovných výdavkov - 50 eur. Na seba matka deklarovala výdavky v sume 391,08 eur mesačne, a to : bývanie - 78,40 eur, strava - 150 eur, oblečenie a obuv - 30 eur, hygiena, drogéria a kozmetika - 30 eur, lieky, vitamíny - 10 eur, mobil (paušál, telefón, internet) - 72,68 eur a výdavky na voľnočasové aktivity vrátane cestovných výdavkov - 20 eur. Matka je t. č. na rodičovskej dovolenke s maloletou, pričom jej príjem predstavuje sumu 310 eur mesačne a pozostáva z rodičovského príspevku vo výške 280 eur a prídavku na dieťa vo výške 30 eur. Príjem matky teda nepokrýva ani len polovicu výdavkov na ňu samú a na maloleť. Z uvedeného dôvodu musia matke sústavne finančne vypomáhať jej rodičia a súrodenci. Vyživovať maloleť je však prvoradou povinnosťou jej rodičov a nie starých rodičov či iných príbuzných. O aktuálne nepriaznivej finančnej situácii matky svedčí aj samotný fakt, že jej bol Centrom právnej pomoci priznaný nárok na bezplatné poskytnutie právnej pomoci o.i. z dôvodu, že matka sa nachádza v stave materiálnej núdze. Matka nevlasťní žiadne nehnuteľnosti ani hnutelné veci vyššej hodnoty, nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Majetkové a príjmové pomery otca maloletej nepozná. Vie len, že je momentálne vo väzbe v N., a že žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca a kolízneho opatrovníka, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi.

5. Maloletá O. V. sa narodila z mimomanželského vzťahu svojich rodičov. Býva spoločne s matkou v byte jej rodičov, je zdravá, má len bežné potreby primerané jej veku.

6. Matka maloletej je t.č. na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok (od januára 2023 301 eur mesačne) a detský prídavok na maloleť (od januára 2023 vo výške 60 eur mesačne). Spoločne so svojimi rodičmi a maloletou dcérou býva v byte rodičov, za ktorý platí pomernú časť nákladov na bývanie vo výške 156,80 € mesačne z celkovej sumy 392 eur mesačne. Hnutelné veci väčšej hodnoty ani nehnuteľnosti nevlasťní.

7. Otec bol v období od 16.11.2021 do 14.3.2022 zamestnancom spoločnosti N., Z.. F.. P. s vymeriavacím základom od 356,22 eur do 561,91 eur. Iná vyživovacia povinnosť otca k maloleťmu dieťaťu z lustrácií vykonaných súdom nebola zistená. Otec je od 23.7.2022 umiestnený v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Ž.. Podľa lustrácie v evidencii nehnuteľností otec nevlasťní žiadnu nehnuteľnosť.

8. Matka pred súdom zotrvala na podanom návrhu a uviedla, že rodičia otca platia za neho výživné v sume 150 eur mesačne, pričom neodkladným opatrením bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné 100 eur mesačne, platia teda o 50 eur mesačne navyš. Tieto platby realizujú od mesiaca august 2022. Dcéra je zdravá, takisto aj ona, má na ňu bežné výdavky primerané veku. Plienky stoja cca 30 eur mesačne.

9. Otec pred súdom vypovedal, že vo väzení je za vyhrážanie. Predtým býval u rodičov. Asi sa tam nebudem môcť vrátiť, lebo to vyhrážanie bolo voči nim. Pracoval na umývačke áut, kde dosahoval príjem cca 400-500 eur. Jeho rodičia kupujú maloletej aj plienky, nosia jej darčeky. Jeho zdravotný stav je dobrý. Nehnuteľnosti ani hnutelné veci väčšej hodnoty nevlasťní. Prepustiť by ho mali v máji v roku 2023.

10. Zástupkyňa kolízneho opatrovníka maloletej navrhovala zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia by dieťa zastupovali, avšak matka by spravovala jeho majetok. Výživné navrhovala

určiť v sume 200 eur a styk neupravovať. V prípade, žeby sa rodičia dohodli na sume 180 eur mesačne, súhlasila by so schválením rodičovskej dohody.

11. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že matka by súhlasila s výživným 180 eur mesačne s tým, že zročné výživné si neuplatňuje z dôvodu plnenia výživného rodičmi otca za neho, a to vo výške 150 eur mesačne, ako aj vo forme navyše plnení, ktoré uviedol.

12. Napokon na pojednávaní dňa 19.1.2023 navrhli obaja rodičia súdu schváliť nimi uzavretú rodičovskú dohodu ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej v znení, ako je vyšpecifikovaná vo výrokovej časti tohto rozsudku. Kolízny opatrovník navrhol súdu uzatvorenú rodičovskú dohodu schváliť.

13. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

16. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

17. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

19. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Súd mal z vykonaného dokazovania a výsluchu účastníkov konania za preukázané, že v danom prípade sú splnené všetky zákonné podmienky na schválenie rodičovskej dohody ohľadom výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej tak, ako bola rodičmi uzavretá na pojednávaní dňa 19.1.2023. Zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matke reflektuje nízky vek maloletej a to, že práve matka túto starostlivosť od narodenia dieťaťa aj reálne a vykonáva. Zastupovanie maloletého dieťaťa a správa jeho majetku je súčasťou základných rodičovských práv a povinností. Keďže v danom prípade nebol dôvod obmedziť alebo pozbaviť ani jedného rodiča rodičovských práv a povinností, oprávnenie zastupovať maloletú a spravovať jej majetok patrí obom rodičom. S ohľadom na skutočnosť, že otec sa toho času nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, rodičia sa zhodli na tom, že styk otca s maloletou upravený nebude. Rodičmi dohodnutá výška výživného zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, pomerom matky a možnostiam otca. Súd na tomto mieste dáva do pozornosti, že hoci sa otec t.č. nachádza vo výkone trestu a teda nemá príjem, aj pri autoritatívnom rozhodnutí o výživnom (teda ak by rodičia neboli uzavreli v tomto smere rodičovskú dohodu) by súd musel uplatniť princíp potenciality príjmov otca. Pri uplatnení tohto princípu súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojím úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti. (Porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018).

24. Súd zároveň vo výroku II. tohto rozsudku zrušil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 11P/143/2022-33 zo dňa 24.8.2022, ktorým bola predbežne upravená vyživovacia povinnosť otca v nevyhnutnej miere (§ 366 CMP), nakoľko rozhodnutím vo veci samej súd nanovo rozhodol, keď schválil rodičovskú dohodu o výške vyživovacej povinnosti otca. Tým odpadli dôvody, pre ktoré bolo predmetné neodkladné opatrenie nariadené (§ 363 CMP), keďže tento rozsudok neodkladné opatrenia nahradí.

25. Vzhľadom k vyššie uvedenému skutkovému stavu a s poukazom na citované ustanovenia zákona súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku vo výroku I., ktorým súd schválil dohodu rodičov, nie sú podľa § 122 Civilného mimosporového poriadku rodičia oprávnení podať odvolanie.

Proti tomuto rozsudku vo výroku I., ktorým súd schválil dohodu rodičov, nie je prípustné odvolanie kolízneho opatrovníka, nakoľko sa tohto práva vzdal do zápisnice súdu, čo potvrdil svojím podpisom.

Proti tomuto rozsudku vo výroku II. a III. je prípustné odvolanie otca v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v troch vyhotoveniach.

Proti tomuto rozsudku vo výroku II. a III. nie je prípustné odvolanie matky a kolízneho opatrovníka, nakoľko sa tohto práva vzdali do zápisnice súdu, čo potvrdili svojím podpisom.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.